

Ortodontiassistentutbildning

Mål

Mål för utbildning

Utbildningen ska utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar;
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser ska studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

Kursens mål

Kunskap och förståelse

Den studerande ska efter avslutade delkurser

- kunna redogöra för biologiska processer i samband med ansikts- och bettutveckling, bettfel och käkställningsavvikelse liksom vävnadsreaktioner vid tandförflyttningar
- kunna beskriva patientomhändertagande och psykologiska aspekter vid behandling av barn samt handhavande av vanligt förekommande ortodontisk apparatur
- kunna redogöra för kranietets röntgenanatomi, användningsområden för profilröntgenanalys samt principerna för apparaturbehandling av tandställningsfel och bettavvikelse
- ha kännedom om forskningsmetodik och etik, informationssökning, datainsamling samt sammanställning och skriftlig resultatpresentation

Färdighet och förmåga

Den studerande ska efter avslutade kurser kunna utföra delegerade arbetsuppgifter under ledning av ansvarig specialisttandläkare som

- registrering av anamnes, status och värden från profilröntgen analys, fotografering och avtryckstagning inför ortodontisk terapiplanering
- tillprovning av band, fastsättning och avlägsnande av band, attachment (brackets, tuber, etc.), anpassning av bågar, ligering av bågar, anpassning av extraoralt drag
- information om munhygien och skötsel av ortodontisk apparatur

Värderingsförmåga och förhållningsätt

Efter avslutade kurser ska den studerande kunna

- reflektera över patientens situation i mötet med tandvården
- reflektera över den egna rollen i tandvårdsteamet
- uppvisa ett adekvat förhållningsätt till patienter och olika yrkesgrupper i tandvårdsteamet

Kursens huvudsakliga innehåll

Ortodonti, teoretisk kurs

- föreläsningar, seminarier, grupparbeten och självstudier som omfattar ansikts och bettutveckling, insamling och sammanställning av data för journalupptagning, metodik för kliniska behandlingsmoment och patientomhändertagande.

Klinisk kurs

Utförs på ortodontiklinik på hemorten under handledning av ortodontist.

-praktiska moment/tillämpning av teoretiska kunskaper som innefattar; anamnes, registrering, dokumentation, fotografering, avtryckstagning, profilröntgenanalys, fotografering samt olika kliniska behandlingsmoment

Ortodonti Delkurs II

Ortodonti, teoretisk kurs

- föreläsningar, seminarier, grupparbeten och självstudier som omfattar bettfel och käkställningsavvikelser, principerna för apparaturbehandling av bettavvikelser, vävnadsreaktioner vid tandförflyttning, materiallära och metodik vid applicering av tandregleringsapparatur.

Ortodonti, klinisk kurs

Utförs på ortodontiklinik på hemorten under handledning av ortodontist.

- praktiska moment/tillämpning av teoretiska kunskaper som innefattar; olika kliniska behandlingar med förekommande typer av ortodontisk apparatur och material

Ortodonti Delkurs III

-fördjupningskurs i ortodontisk diagnostik och behandlingsmetodik samt allmän odontologi-medicin.

Ortodonti Delkurs IV

Kurs i Forskningsmetodik och vetenskapsteori

- vetenskapsteori
- forskningsmetodik och etik
- informationsökning
- att läsa vetenskaplig litteratur
- statistik
- resultatpresentation

Fördjupningsarbete av vetenskaplig karaktär

- projektplanering
- materialinsamling och resultat
- sammanställning, skriftlig och muntlig resultatpresentation.
- muntlig examination

Kursens huvudsakliga innehåll

Delkurs 1. Ortodonti I, teoretisk kurs

- ansikts- och bettutveckling
- avvikelser i tandframbrott och bettutveckling, bettfel och käkställningsavvikelser.
- anamnesupptagning samt prioritering av ortodontibehandling
- klinisk fotografering
- anatomi
- kraniet röntgenanatomi, användningsområden för profilröntgenanalys
- analyssystem för bedömning av käkrelationer, dentoalveolära relationer, tandlutningar.
- behandlingsprinciper vid tandställningsfel och bettavvikelser
- vävnadsreaktioner vid tandförflyttning, recidiv efter ortodontisk behandling
- avtryckstagning
- handhavande av ortodontisk apparatur metodik vid ligering
- metodik för separation inför bandprovning
- metodik vid avlägsnande av ortodontisk apparatur

- fastsättning, utlämning och justring av apparatur för retention efter ortodontibehandling
- ortodontiteamets arbetsordning och att arbeta delegerat.
- patientomhändertagande och psykologiska aspekter vid behandling av barn.
- ergonomi

Ortodonti I, klinisk kurs

- praktiska studier som innefattar; anamnes registrering, dokumentation, fotografering, Digitala avtryckstagning, avtryckstagning, profilröntgenanalys, fotografering samt olika kliniska behandlingsmoment med minimiantal av kliniska åtgärder: Minimum tills handl. gk
- klinisk fotografering 20
- analys av profilröntgenbilder 10
- avtryckstagning 20
- separering 20
- ligering 20
- avlägsnande av fast apparatur 20
- fastsättning av retainertråd 20
- utlämning, justering av avtagbar ortodontisk retentionsapparatur 20

Delkurs 2. ortodonti II, teoretisk kurs

- bettfel och käkställningsavvikelser.
- bettanomaliernas etiologi, morfologi och frekvens
- principerna för apparaturbehandling av tandställningsfel och bettavvikelser
- vävnadsreaktioner vid tandförflyttning, recidiv efter ortodontisk behandling
- materiallära
- metodik vid bandprovning och fastsättning av band.
- metodik vid fastsättning av attachment (brackets, tuber etc.)
- metodik vid anpassning av bågar för ortodontisk behandling.
- metodik vid ligering.
- metodik och innehåll vid information till patient vid ortodontisk behandling
- Insättning Forsus

Ortodonti II, klinisk kurs

- bandtillprovning och cementering 20
- fastsättning av attachment (brackets, tuber, knappar, cleat) på enstaka tänder 20
- fastsättning av attachment (brackets, tuber) vid ett tillfälle på helkäke 20
- anpassning av bågar och ligering 20
- Forsus eller annan Class II korrigeringsapparatur 5

Delkurs 3. Ortodonti, odontologi och medicin

- principer för ortodontisk behandling av käkställningsfel och bettavvikelser.
- läpp-käk-gomdefekternas etiologi, diagnostik och behandling samt de vanligaste craniofaciala syndromen.
- vuxenortodonti
- protetik
- parodontologi
- tuggapparatens muskelfysiologi och funktion, funktionsstörningar och deras behandling
- kariesdiagnostik, etiologi och progression samt bedömning av kariesrisk
- orala manifestationer vid allmänna sjukdomstillstånd samt oral kirurgi
- allmän sjukdomslära med särskild tonvikt på sjukdomar som kan påverka den orala hälsan
- endodontiska behandlingsmetoder och problemställningar i anknytning till ortodontisk behandling
- fast och avtagbar protetik som alternativ till, eller i kombination med, ortodontisk behandling
- barnets somatiska och psykiska utveckling samt psykologiska aspekter vid behandling av barn
- tandvårdens historik organisation, mål och funktion, författningskunskap, utbildningsfrågor
- socialodontologi
- ergonomi
- oral histologi
- oral fysiologi
- oral anatomi
- oral mikrobiologi

Delkurs 4. Projektarbete

- forskningsmetodik och etik
- informationssökning
- resultatpresentation

Projektarbete

- ideutveckling
- projektplanering
- datainsamling
- kritisk analys av resultat
- sammanställning och skriftlig resultatpresentation.
- muntlig examination.

Studieformer

Undervisningen kommer att ges i form av föreläsningar och demonstrationer samt litteraturstudier. Obligatoriskt deltagande i föreläsningar samt inläsning av den litteratur som anvisats.

Formen för inhämtande och redovisning av kunskaper, där de studerande varit frånvarande under utbildningsavsnitten, bestäms av berörda lärare i samråd med den studerande.

Viss kurslitteratur är på engelska.

Den som antagits till och registrerats på en kurs har rätt att erhålla undervisning och/eller handledning under den tid som angavs för kurstillfället som den sökande blivit antagen till. Därefter upphör rätten till undervisning och/eller handledning.

Examinationsformer

Ortodonti delkurs I

Individuella skriftliga delprov under kursen. Redovisning av kliniska arbeten.

Ortodonti delkurs II

Individuella skriftliga delprov under kursen. Redovisning av kliniska arbeten.

Ortodonti delkurs III

Individuella skriftliga delprov

Ortodonti delkurs IV

Individuella skriftliga prov, skriftlig och muntlig redovisning av fördjupningsarbete av vetenskaplig karaktär och aktivt deltagande i diskussioner

Betyg

För utbildningen ska som betyg användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd.

Som betyg på kursen används Underkänd (U), Godkänd (G) eller Väl Godkänd (VG).

Ortodonti I

Som betyg används Underkänd (U), Godkänd (G) eller Väl Godkänd (VG).

Ortodonti II

Som betyg används Underkänd (U), Godkänd (G) eller Väl Godkänd (VG).

Ortodonti, delkurs III

Som betyg används Underkänd (U) eller Godkänd (G).

Ortodonti delkurs IV

Som betyg används Underkänd (U), Godkänd (G) eller Väl Godkänd (VG).

Övriga föreskrifter

För att få betyget Väl Godkänd (VG) på hel kurs krävs VG på minst tre av de fyra delkurserna.

Kursen avslutas med en kursvärdering.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Referenslitteratur

- **Ortodonti - Varför, När, Hur?** Marie Follin, Catharina Hagberg, Bengt Mohlin, *Gothia Fortbildning*, 2017
- **Systemized Orthodontic Treatment Mechanics** McLaughlin, Bennett, Trevisi, *Mosby*, 2001
- **Contemporary Orthodontics** Proffit, Fields, Sarver *Elsevier*, 2013
- Artiklar och aktuella vetenskapliga publikationer samt kompendier tillkommer